

Aki egy lépéssel mindig önmaga előtt jár

A NEHEZEN MEGÉRTETT FELTALÁLÓ

Tóth Norbert

Találkoztak már olyan emberrel, aki rendre kinövi a rendelkezésre álló teret? Újítóként remek ötletei vannak, amit ráadásul – sokszor makacs kitartással – képes formába is önteni. Vállalkozóként azonban nem tud annyit előállítani, mint amennyit a vásárlói igény megkíván. Mostani beszélgetőpartnerem ilyen ember. Szerencsére még valamiben kitartó: a képzelőerejét, a teremtő fantáziát mindennap újra működésbe hozza, mert csakis minőségben hajlandó gondolkodni. És hosszú távon.

Ebből vagy jó ismeretség lesz, vagy nem állunk szóba egymással – valahogy így summáztam magamban a történeteket néhány levélváltás után. Na, de menjünk sorban! Minden a modifikációval foglalkozó mellékleti témával kezdődött (Magyar Asztalos, 2018. augusztus). A megjelenés után nem sokkal jött egy levél, amelynek írója meglepődését fejezte ki, hogy a hidegen hajlítható fáról anélkül jelentettünk meg cikket, hogy megemlítettük volna azt a tényállást, miszerint Magyarországon található a világ legnagyobb kapacitással rendelkező gyára. Ráadásul ebben a gyárban évi 12.000 terméket gyártanak és exportálnak a világ 80 országába. Igazán megörültem a levélnek (de tényleg!), mert nem a szemrehányó szavakat láttam benne, hanem az e-mail-címet. Történt ugyanis, hogy egy hónappal azelőtt, a már említett modifikációs munkaanyagok az összeállítása során már figyeltem egy magyar találmányra, amelyből termék is született, ráadásul nemzetközi szabadalommal is levédtek. A fejlesztés és a gyártás is Eckardt László nevéhez fűződött. De hát

Tömörítés után a fa hidegen is hajlítható – mutatja Eckardt László

hiába volt a nagy lelkesedésem, mert sem a felfedezőt, sem a gyártócéget égen-földön nem találtam az interneten. (Ez a termék egyébként a farugó, melyet egy szintén magyar fejlesztésű és gyártású bioágy biomatraca alá fejlesztettek ki.). Már szinte feladtam, amikor „beköszönt” az a bizonyos levél. Mit gon-

dolnak, ki volt az írója? Igen, Eckardt László. Nos, vele beszélgettem.

– Budapesten születtem, de a háború után kilakoltatták a családomat, lévén, hogy édesapám osztrák állampolgár volt. Ez egy hosszú történet. Valójában apám testvérei mind magyar állampolgárok, mivel annak idején, az Ausztriából Magyarországra vándorló nagyapám a magyart választotta 1921-ben, azon a bizonyos szavazáson. S mivel az apám ez idő tájt már nagykorú volt s inkább kártyázni ment szavazás helyett, ő maradt egyedül osztrák. Szóval ez alapján lettünk kitelepítve. Később aztán Ausztriából kimentem Dániába, majd négy év után továbbmentem Norvégiába. Itt éltem harminc évig. A rendszerváltás idején történt, hogy néhány norvég vállalat megkért, hogy jöjjenek Magyarországra, és számoljanak be nekik a piacnyitás lehetőségeiről. Én meg végül itt ragadtam, mert úgy ítélt meg, hogy tudok a piaccgazdaságban kapcsolatban tanácsokat adni az itteni kvv szereplői számára. Emel-

A tömörítéshez bekészített faanyag

lett sokat kereskedtem skandináv faanyaggal is. Így kerültem közel a fához. Ekkor találkoztam egy akkor már 20 éves dán fatömörítési technológiával, s mivel nekem nincs faipari végzettségem, azért akartam a technológiát elhozni Magyarországra, hogy eladjam valakinek. De senkinek sem kellett. Úgyhogy egyedül maradtam az elképzeléssel, s mivel magával ragadott, elvittem a Soproni Egyetemre és ott is felkínáltam. Dr. Szabó Imre egyetemi tanár volt az, akinek megtetszett a fa hajlításának technológiája. Nagyon sokat segített, hogy egyáltalán el tudjak igazodni a faipar világában. Aztán a dánok közreműködésével tudomást szereztem egy skóciai vállalatról, akinek a tulajdonosa a fatömörítésre és hajlításra alkalmas gépeit el akarta adni, mert ott helyben nem volt meg hozzá a megfelelő faanyag. Valójában az ő gépsorát vettem meg, és mind a mai napig ezekkel dolgozom.

A HOZZÁADOTT ÉRTÉK FONTOSSÁGA

– *Kiknek dolgozik? Egyáltalán, mi mindent gyárt?*

– Egy szűk, de nagyon jó piacom van. Ruhafogasokat, tükörkereteket, háttámlás székeket, farugót, hangszer-támaszt gyártunk: mindent hajlított fából. A partnereim nagykereskedők, nekik szállítom a termékeket, s így jutnak el a világ számos pontjára. Ha nem lennének akadályok, 4–5 tömörítőgépet is munkába tudnék állítani, mert a megrendelők azt a kapacitást is lekötnék. Nem győzöm a megrendeléseket.

– *Alapnak egészen jó. Ötletekből, kreativitásból sincs hiány. Gondolom, ezek után nem lehet gond egy-egy pályázati lehetőséget megragadni.*

– Sajnos Magyarországon nem találtam igazán kedvező pályázati konstrukciót, főként nem Pest megyére kiírva. Korábban többször is pályáztam már, de egy kisebb összeget leszámítva, csak elutasí-

tásokat kaptam. Ráadásul a számviteli törvény sem zárkózott fel az EU-átlaghoz. Úgyhogy véleményem szerint a finanszírozási feltételek továbbra sem versenyképesek Magyarországon. Marad a saját tempóm szerinti termelés.

– *Mit lehet tudni az itt használt technológiáról?*

– A frissen vágott fűrészárut levegőn szárítjuk, míg 20% alá nem csökken a nedvességtartalma. Ebben az állapotában felgőzöljük, de csak nagyon finoman, mert a felmelegítés hatására a sejtekből kiáramló nedvesség a sok gőzölés hatására hajlamos újra megszívni magát. Magyarán a megfelelő ideig gőzölt fa annyi vizet ki is présel magából, amennyit a gőzölés során kap. Ezt a faanyagot ezután összenomjuk szálirányban, a hosszmeretének közel 80%-ára. A mérték itt is fontos: túltömöríteni nem szabad, mert megroppan a fa, alültömörítés esetén pedig szakadnak a szálak hajlításkor. Itt azonban megint sok a változó tényező. Minél keményebb egy fafaj, annál jobb az esélyek a tömörítésnél. Ráadásul a fűrészáru minősége kulcsfontosságú: elég egyetlen csomó vagy láthatatlan göcs a fában és máris selejt lesz az eljárás végén. Aztán a származási hely, a térség is fontos. A tölgyfát például nem szabad jó borvidék környékéről beszerezni. Az az ásványi anyag, ami a szőlőnek jót tesz, az a fa tömörítésénél már nem kedvező. Ezekre nincs szakirodalom, minden ismeret csak tapasztalás útján érkezik.

FORDÍTVA ÜLNI A LOVON

– *Azt kell mondjam, hogy maga nagyon kitartó. Egy sokak által elutasított faipari technológiát vett a nyakába immár 20 éve, és a mai napig is komoly odafigyelés árán tud belőle eredményt kovácsolni,*

A japánoknak exportált lábak nélküli szék is itt készül

ráadásul úgy, hogy nem is faipari végzettségű.

– Nekem az egyetem is, a már említett dr. Szabó Imre is rengeteget segített szakmailag, de sok mindenre nem jöttem volna rá, ha a szakma által elfogadott szemlélet szerint állok hozzá a faanyaghoz. Ő például többször is mondta nekem, hogy hülyeséget csinálók, aztán végül kiderült, hogy az én megérzéseim voltak a jók. A farugó kifejlesztésénél például úgy szárítottam a fát, ahogy azt szakmailag nem lett volna szabad. Végül nekem lett igazam. Ha csak a tudományosan megalapozott utcákban jártam volna, akkor lehet, hogy sosem jövök rá a megoldásra. Ráadásul sok tudást ad az, amikor a nyersanyagból késztermék jön létre, s ez különösen igaz a kevésbé ismert technológiák esetében. Ezért nem árulok tömörített faanyagot. Mi ebből a tudásból élünk ma is. Igaz ugyan, hogy a megrendelőimet viszont nem tudom maradéktalanul kiszolgálni: évi 40.000 terméket kellene legyártani, s ebből csak 12.000 tétel az, amit tudunk teljesíteni.

EGYSÉGBEN (LENNE) AZ ERŐ

– Valamit nem igazán értek. Itt van a hajlítható fa, amiből szinte bármit el lehet készíteni. Van hozzá megfelelő minőségű magyar faanyag, és megvan hozzá a kreativitás. Mégsem látom, hogy ezzel ki tudtak volna robbanni a világ színpadára. Miért van ez?

– A magyar bútoripar szereplői között nem találok partnerre. Ezt elsősorban a gondolkodásmódra értem. Ők még mindig abban a szemléletben élnek, amit leegyszerűsítve csak CNC-nek nevezek. Mivel a CNC az egész világon rendelkezésre áll, így ennél a technológiánál minden egyes termék

Pirastro Korfker Rest a nagy sikerű fa hegedűtámasz

esetében az lesz a kérdés, hogy mibe kerül. Az igazán innovatív válaszokat adó technológia eredményeinél nem tesz fel azt a kérdést, hogy miért annyi az ára. Ez a különbség. Mondok egy példát. Itt van az asztalomon a világ egyik relatíve legdrágább terméke. Ez egy hegedűtámasz, amit a zenészek használnak muzsikálás közben a vállukra helyezve. Berent Korfker, az egyik londoni zeneakadémián oktatóként dolgozó professzor azzal keresett meg, hogy tudnék-e olyan fatámaszt gyártani, amit a zenész a saját igényei szerint úgy tud meghajlítani használatkor, hogy az ott is marad. Kifejlesztettük, és íme, elkészült. Ennek jelenleg tízszer magasabb az ára, mint a ma kapható legdrágább ilyen eszköz, ennek ellenére veszik, mint a cukrot. A visszajelzések szerint sokkal kényelmesebb a használata, és a hangképzésre is pozitív hatással van. De nézzük meg a másik oldalát is! Sokáig tartott, amíg kikísérleteltük, hogyan lehet juharfából ezt elkészíteni, a könnyű szerkezete miatt ugyanis nehéz tömöríteni.

Németországban találtam olyan vágási területet, amivel meg tudtuk oldani a felmerülő nehézségeket. Nekem ez négy évbe telt. Le a kalappal a német nagykereskedő partnerem előtt, hogy végig társfinanszírozta ezt a fejlesztést. Pont ennek a hiánya az, ami miatt a magyar partnercégekkel történő együttműködés is csak nagyon ritkán vezet eredményhez. Ezen cégek, egyetemek általában alulfinszírozottak, a meglévő tőke le van kötve gépekben, ingatlanokban és a készletben.

A fentiek miatt állandó szélmalomharcot vívunk. Pedig a technológia egyedülálló, a fafajok helyben rendelkezésre állnak, a több mint 10 éves kutatási eredményeink is messze előremutatóak, és a világgpiaci igény is folyamatosan növekszik. Mindezek ellenére, az egyre növekvő vásárlói igényt csak igen kis mértékben tudjuk jelenleg kiszolgálni. ■

Képek:

Tóth Norbert

www.pirastro.com